

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Sylvy Šiškeové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **Z. L.**, zastoupeného advokátem Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL. M., Ovinecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 11. 2019, čj. OAM-642/ZA-ZA11-ZA20-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2021, čj. 2 Az 67/2019 - 109,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce podal dne 16. 7. 2019 druhou (opakovanou) žádost o udělení mezinárodní ochrany. Důvodem byla jeho obava z návratu do země původu – Gruzie, kde byl v letech 1991–1992 zapojen do abchazsko-gruzinského konfliktu. Návratu do země původu brání také zhoršený zdravotní stav žalobce (chronická hepatitida typu C a cirhóza jater). Vzhledem k délce předchozího správního řízení o udělení mezinárodní ochrany se navíc žalobce i jeho rodina zcela začlenili do české společnosti.

[2] Žalovaný rozhodl, že žalobcova žádost je podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, nepřipustná, a řízení o ní podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil. Žalobce uvedl stejný důvod pro udělení mezinárodní ochrany jako v případě první žádosti. K námitce žalobcova zdravotního stavu žalovaný sdělil, že se netýká změny situace v zemi původu ani nespovídá o tom, že by žalobce mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona. K namítané délce předchozího správního řízení a začlenění žalobce do české společnosti žalovaný uvedl, že institut mezinárodní ochrany nelze využít k další legalizaci pobytu na území ČR.

[3] V řízení před městským soudem žalobce předložil nový důkaz, podle něhož není občanem Gruzie. Podle městského soudu nemá tato skutečnost vliv na určení země, ve vztahu k níž je třeba posuzovat důvody pro udělení mezinárodní ochrany. I pokud by se žalobce nacházel v postavení osoby bez státní příslušnosti, nezměnila by se země, ve vztahu k níž by byla jeho žádost posuzována. Městský soud žalobu zamítl.

[4] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. Městský soud nesprávně vypořádal nově zjištěnou skutečnost, že stěžovatel není státním občanem Gruzie. Dále stěžovatel namítl, že délka řízení o jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany ve spojení s rodinným životem na území ČR představují nové skutečnosti, pro které měla být jeho žádost meritorně posouzena. Stěžovatel poukázal také na nesprávné užití vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se stanoví bezpečné země původu. Městský soud totiž

nemohl s ohledem na novou skutečnost týkající se státního občanství odkázat na Gruzii jako na bezpečnou zemi původu. Stěžovatel navíc nemůže využít žádného z institutů upravených zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Stěžovatel rovněž namítl nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že nejsou naplněny podmínky pro meritorní posouzení stěžovatelovy v pořadí druhé žádosti o mezinárodní ochranu. Stěžovatelův případ měl být posuzován ve vztahu ke Gruzii bez ohledu na tvrzené pozbytí státního občanství.

[6] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se po posouzení přípustnosti kasační stížnosti NSS zabývá podle § 104a s. ř. s. tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, body 10–12).

[7] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[8] K nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí lze odkázat např. na rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS. Městský soud postupoval v souladu s touto judikaturou. Svůj rozsudek řádně odůvodnil a srozumitelně vysvětlil, proč neshledal stěžovatelovy žalobní body důvodnými.

[9] Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřijatelná, *podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřijatelnou podle § 11a odst. 1. Ustanovení § 11a odst. 1 zákona o azylu předpokládá, že žalovaný nejprve posoudí, zda je opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany přípustná, tj. zda cizinec uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení [písm. a)] a svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a [písm. b)].*

[10] Jinak řečeno, pokud cizinec podá druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany, jako je tomu nyní, žalovaný ji věcně projedná pouze tehdy, pokud žadatel tvrdí nové skutečnosti, které nebyly obsahem jeho předchozí žádosti, nemohl je tvrdit bez vlastního zavinění, a zároveň jsou relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany.

[11] Městský soud vyložil, že ačkoliv stěžovatel pochází původně z oblasti Abcházie, již v řízení o jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalovaný konstatoval, že stěžovatel není nucen k návratu na abchazské území. Na osoby ze smíšených abchazsko-gruzínských rodin státní orgány Gruzie nahlíží jako na státní příslušníky Gruzie a tito požívají na území Gruzie stejná práva i povinnosti. Žalovaný proto posuzoval hrozbu pronásledování a vážné újmy právě ve vztahu ke Gruzii. Městský soud přitom z aktuálních podkladů obsažených v správním spisu ověřil, že v Gruzii nedošlo ve vztahu k stěžovatelem tvrzeným důvodům k žádné změně politické či bezpečnostní situace, stejně tak tam nedošlo ani k jiným změnám, které by mohly být podstatné ve vztahu k udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel současně nenamítal, že by mu v Gruzii hrozilo azylově relevantní nebezpečí, resp. větší riziko vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení (usnesení NSS ze dne 14. 4. 2022, čj. 10 Azs 515/2021 - 62).

[12] Stěžovatel namítl nesprávný postup městského soudu při vypořádání otázky jeho státní příslušnosti. Z ustálené judikatury však plyne, že důvodem pro udělení mezinárodní ochrany

pokračování

bez dalšího není absence státní příslušnosti. NSS v této souvislosti konstatoval, že „*formou azylu nelze (...) poskytnout subsidiární ochranu apatridům, kteří jsou apatridy bez dalšího, tj. osobám, které nepožívají de iure či de facto ochrany „pouze“ pro skutečnost, že nejsou státními občany určitého státu (...)* Důvodem poskytnutí ochrany apatridům formou azylu by například bylo jednání státu, který by své občany zbavil státního občanství z azylově relevantního důvodu, a učinil je tak osobami bez občanství, popřípadě by osoby bez občanství vystavil takovému pronásledování z azylově relevantních důvodů (tj. odeprání de facto ochrany), že by bylo nemožné nadále na území takového státu setrvat“ (rozsudek ze dne 10. 1. 2007, čj. 6 Azs 80/2006 - 64, č. 1659/2008 Sb. NSS, či usnesení ze dne 30. 9. 2014, čj. 3 Azs 57/2014 - 33, a usnesení ze dne 29. 9. 2016, čj. 2 Azs 175/2016 - 56). Stěžovatel netvrdil (a v řízení ani žádné takové skutečnosti nevypluly), že o státní příslušnost přišel z důvodu pronásledování, které by bylo motivováno azylově relevantními důvody. Zároveň nelze přehlédnout možnost stěžovatele požádat o udělení gruzínského státního občanství na gruzínském konzulátu.

[13] Jako další důvod opakované žádosti stěžovatel uvedl začlenění do české společnosti. Žalovaný i městský soud dospěli k závěru, že se jedná o novou skutečnost, která nebyla obsahem stěžovatelovy první žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Neshledali však, že je tato skutečnost relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany. K tomuto posouzení nemá NSS výhrady. Judikatura nevyklučuje, že by zásah do rodinného či soukromého života cizince mohl představovat hrozbu vážné újmy a důvod vedoucí k udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Vychází však z toho, že se jedná pouze o výjimečné případy pramenící z mimořádných okolností (např. má-li cizinec manželku, která je českou státní občankou, s níž se mu na území České republiky narodila dcera, přičemž zdravotní stav manželky je natolik závažný, že jí neumožňuje starat se o dítě; srov. rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2015, čj. 3 Azs 256/2014 - 27). NSS souhlasí s žalovaným i městským soudem, že v případě stěžovatele se o mimořádnou okolnost takové intenzity nejedná, resp. stěžovatel tuto námitku blíže nekonkretizoval.

[14] Pokud jde o obavy z hrozícího pronásledování v zemi původu a špatný zdravotní stav stěžovatele, tato tvrzení nejsou tvrzeními novými. Není proto třeba, aby byla opětovně věcně posouzena. Závěrem NSS uvádí, že azyl nelze zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR. Žádný z institutů zákona o pobytu cizinců však není předmětem nyní posuzované věci, a proto se jimi městský soud nemusel zabývat.

[15] NSS proto kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení NSS rozhodl podle úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 s. ř. s. a § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51-53). Stěžovatel úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. dubna 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu